

„Közös a felelősségünk”

Interjú *öccs. Olav Berstaddal, Norvégia magyarországi nagykövetével*

“We have a shared responsibility”

Interview with H.E. Olav Berstad, Ambassador of Norway to Hungary and Slovenia

■ Tavaly adta át megbízólevelét, csupán néhány nappal az 1956-os magyar forradalom 60. évfordulója előtt. Mik voltak az első benyomásai Magyarországról, és az emberekről?

– Valójában az első benyomásokat még az 1960-as években szereztem. A német- és sporttanárom magyar menekült volt, aki folyékonyan beszélt norvégül, de volt egy kis akcentusa. Számomra mindez nagyon izgalmas volt, és a személyiség egyértelműen ösztökölte a „küllkapcsolatok” iránti érdeklődésemet. Néhány évvel korábban a szomszédunkban is lakott egy magyar menekült család. A mi városunk Norvégia nyugati partjánál fekszik. De amikor 2016-ban nagykövet lettem, ez már természetesen egy teljesen más helyzet volt. Azonnal éreztem a magyar történelem és tapasztalás gazdagságát, csakúgy, mint a magyarok büszkeségét, amit országuk és eredményeik iránt éreznek. Másrészt úgy gondoltam, 1956 sokkal egyesítőbb esemény lesz az ország számára. Most már jobban értem a „Trianon” szó jelentését is. A történelem bonyolult dolog, ami nyilvánvalóan azt is eredményezheti, hogy az emberek eltávolodnak egymástól.

■ Milyen területek és közös tevékenységek teszik lehetővé, hogy a két ország növelje hatékonyságát?

– Alapvetően közös a felelősségünk a béke fenntartásában, a biztonság megőrzésében és a „fenntartható fejlődés” elősegítésében minden téren. Mindkét ország tagja az ENSZ-nek és a NATO-nak, az Európa Tanácsnak és az EBESZ-nek. Ez azt a feladatot rója ránk, hogy racionális politikát alkossunk és alkalmazunk a partnereinkkel együtt, annak érdekében, hogy bizalmat és együttműködést építhessünk. Már sok mindenben hatékonyak vagyunk, nem utolsósorban az Európai Gazdasági Térség megállapított keretein belül.

■ Melyek a tevékenységében a fő prioritások politikai, gazdasági és kulturális szinten?

– A két ország kormánya jól tud együttműködni, annak ellenére is, hogy vannak még bizonyos hatásai a norvég alappal és egyéb,

ugyanezen terület ügyeivel kapcsolatban 2014–15-ben felmerült ellentmondásoknak. A feladatom az, hogy az akadályokat leküzdve még hatékonyabban tudjuk bevezetni a Norvég/EGT Alapok következő ciklusát. Egy igen rugalmas mechanizmusról beszélünk konkrét együttműködésekkel és projektekkkel. Például nagyon fontos számunkra a „zöld innováció” program folytatása. A magyar és norvég szakemberek, kutatások és fejlesztések és a vállalatok is együtt fognak működni, amint egy hatékony szervezeti és finanszírozási platform létrejön. Jelenleg alapvetően csupán egy zászlóshajó, egyetlen norvég vállalat működik Magyarországon. Tehát szükség van további gazdasági szereplők bevonására. Ezért is szolgál örömmünkre, hogy a Magyar–Norvég Kereskedelmi Kamara létrejött Oslóban, annak érdekében, hogy elősegítse az üzleti kapcsolatokat és a befektetéseket. Emellett a Norvég/EGT Alap igen hatékonyan bizonyult a kultúra terén. Számos magyarországi műemlék épületet és látványosságot sikerült újra régi pompájába visszaállítani, részben norvég támogatásból. A másik feladatom pedig, hogy terjesszem az öt északi ország közötti együttműködés alapját képező elveket és értékeket. Enélkül Norvégia sokkal kevésbé sikeres ország lenne.

■ Az energiaszektor, a környezetvédelem, valamint a nukleáris biztonság terén szerzett tapasztalatai alapján milyen kihívásokat lát a párizsi klímaegyezmény végrehajtásában most, hogy az Egyesült Államok kilépett az egyezményből?

■ You presented your credentials last year, just a few days prior to the 60th anniversary of the Hungarian Revolution of 1956. What were your first impressions of Hungary and its people?

– In fact, my first impressions came already in the 1960's. My school teacher in German and sports was a Hungarian refugee, fluent in Norwegian but with a slight accent. For me, this was very exciting and his personality obviously stimulated my interest in “foreign relations”. Some years earlier, we had a Hungarian refugee family as neighbors in our town on the west coast of Norway. But coming here as ambassador in 2016 was of course a totally different case. I could immediately sense the richness of Hungarian history and experience, as well as the pride of Hungarians in their country and its

– Az Egyesült Államok a világ gázki-
csátásának 15 százalékát termeli, de ez csök-
ken, az ország korábbi vezetése, a tagállamok,
a piaci erők és a közvélemény döntéseinek
köszönhetően. A múltban, még ha az USA
nem is kötelezte el magát a nemzetközi jogi
előírások mellett a környezetvédelem terén, a
gyakorlati lépések nagy hatást értek el. Most,
hogyan az EU vezetősége, és különösen olyan
országoké, mint Kína, India, Indonézia és
mások különös fontossággal bírnak.

■ **Milyen módon tud Norvégia és Ma-
gyarország hozzájárulni azokhoz az
erőfeszítésekhez, melyeket a bolygó
megmentéséért tesznek a jövő generá-
ciók számára? Hogyan tehetik a XXI.
századot a globális prosperitás igazo-
dási pontjává?**

– Mindkét országnak megvan a saját,
országos szintű felelőssége, mint például a
szén-dioxid- vagy a metángáz-kibocsátás
csökkentése. De alapvetően, úgy vélem, leg-
nagyobb hozzájárulásunk az ügynöz a „tartsuk
a világ közösségét össze” elv kell legyen,
azáltal, hogy az erőfeszítéseket és megoldáso-
kat globális szinten terjesszük, és szolidaritást,
politikai tisztességet képviselünk.

■ **Kiváló orosz nyelvtudása és kultúra
ismerete, valamint a skandináv–oros
határokon átívelő együttműködés alap-
ján milyen életképes normalizálódás
kívánatos az EU és európai partnerei,
pl. Norvégia, valamint a világ legna-
gyobb országa között annak érdekében,
hogy biztosítsák a tartós békét, stabili-
tást és az együttműködést az európai
kontinens nemzetei között?**

– Valamilyen oknál fogva, amit nehéz
megérteni, nem sikerült Oroszországot integ-
rálnunk az együttműködési rendszerünkbe,
annak ellenére, hogy megvolt bennünk a jó
szándék és az erőfeszítésre való készség. Nem
sikerült közös nyelvet találnunk Oroszorszá-
gal. Úgy vélem, sokkal világosabban és nyíl-
tabban kellett volna megfogalmaznunk azt,
hogy a szovjet népek mennyit tettek a náci-
mus legyőzéséért, például. Sajnos, nem sike-
rült kellőképpen elmagyaráznunk a NATO-
és az EU-bővítés, valamint a szomszédokkal
kapcsolatos politika lényegét. Norvég lévén,
számomra egyértelmű, hogy a NATO nem
egy katonai „tömb”, hanem elsősorban az
európai kohézió eszköze. A II. világháború
rávilágított arra, hogy egyszer s mindenkorra
elutasítsuk az erőegyensúly vagy a befolyási
övezetek elvét. Véleményem szerint Európa
katasztrófájához vezetne, ha újra elfogadnánk

achievements. On the other hand, I had
thought that 1956 would be much more of
a unifying event for the country. I have also
got to understand the word “Trianon” better.
History is a difficult issue which definitely
can serve also to drive people away from each
other.

■ **What areas and common activities
enable our two countries to enhance
effectiveness?**

– Basically, we have a shared responsibil-
ity to uphold peace, protect our security, and
promote “sustainable development” in all its
aspects. Both countries are members of the
UN, NATO, Council of Europe, and OSCE.
It demands of us to formulate and execute
rational policies together with our partners
that can build trust and cooperation. We
already have achieved a lot of effectiveness,
not least under the agreed framework of the
European Economic Area.

■ **What are the priorities of your as-
signment on a political, economic, and
cultural level?**

– Our two countries and governments
cooperate very well, even though there are
some lingering effects of the 2014-15 Nor-
way grants controversy and other issues in
the same area. My task is to contribute to
overcoming obstacles, so that an even more
effective Norway/EEA grants cycle can be
launched. We are talking about a very flex-
ible mechanism for concrete cooperation and
projects. We are for instance strongly inter-
ested in continuing the program on “green
innovation”. Hungarian and Norwegian

experts, research and development, and
companies work well together as soon as an
effective organizational and financial plat-
form exists. There is only one Norwegian
flagship company substantially present in
Hungary. So bringing new economic actors
together is necessary. We are therefore
pleased that a Hungarian-Norwegian cham-
ber of commerce has been established in
Oslo to promote business contact and invest-
ment. And also, with regard to culture, the
Norway/EEA grants have shown their effi-
ciency. Many historical buildings and sites
in Hungary have been made splendid again
with Norwegian co-funding. I would also
say that my task is to promote the principles
and values behind the close cooperation be-
tween the five Nordic countries. Without it,
Norway would have been a less successful
country.

■ **With your experience in the fields
of energy and environmental affairs, as
well as nuclear safety, which challeng-
es do you see towards reaching the
goals set out in the Paris Climate Ac-
cord now that the U.S. are withdraw-
ing?**

– The U.S. account for about 15% of
global climate gas emissions, but their emis-
sions are declining thanks to decisions by
earlier administrations, by the federal states,
market forces and public opinion, as well. In
the past, even if the U.S. did not commit to
internationally legal obligations in environ-
mental matters, U.S. practical steps neverthe-
less had a big effect. Now, the leadership of
the European Union and especially countries

az erősebb uralkodását a kisebb felett. Az Ukrajnával kapcsolatos orosz politika már önmagában is tragédia, de nem szabad engednünk, hogy az ilyen erőből képviselt politika legyen a norma Európában. Nem látok más lehetőséget, mint hogy éberek legyünk, katonailag erősek, és felkészültek, de ugyanakkor közeledjünk Oroszország felé, és reménykedjünk abban, hogy visszatérnek a közös európai együttműködés keretei közé.

■ A nyári melegben jó ötletnek tűnik északra utazni. Milyen Norvégia?

– Norvégia csodálatos, könnyen elérhető, és fantasztikus természeti kincsei és kultúrája van. A nyár mindig sok turistát vonz a fjordokhoz nyugaton, és az éjfél nap látványához északon. A sötétebb évszakban a turisták Észak-Norvégiába mennek, hogy láthassák az északi fényt, az aurora borealist. Norvégia nem csupán európai ország, hanem atlanti ország is, és sarkvidéki is. A turisták nem a jó idő kedvéért utaznak Norvégiába, hanem azokért az élményekért, melyeket csak kevés helyen találhatnak meg. A turizmust napjainkban az erős euró és dollár is segíti.

■ Hogyan töltekezik fel a szabadidejében?

like China, India, Indonesia, and others become even more important.

■ In which ways can both Norway and Hungary contribute to the effort to safeguard our planet for future generations and make the 21st century a benchmark for global prosperity?

– We both have our individual, country-level responsibilities, such as reducing carbon dioxide and methane emissions. But fundamentally, I think our biggest contribution must be to “keep the world community together” by promoting common efforts and solutions on a global level, solidarity, and political decency.

■ Based on your profound knowledge of the Russian language and culture, as well as the example of the Scandinavian-Russian cross-border cooperation, what kind of viable rapprochement would be desirable between the EU along with its European partners (incl. Norway) and the largest country in the world in order to ensure lasting peace, stability and cooperation between all nations of the European continent?

– Úgy, hogy valami teljesen más irányt veszek, mint az irodai munka, vagy a napi diplomáciai tárgyalások. Például szeretek fát vágni, tüzet rakni, vagy síelni, kocogni. Itt Budapesten elkezdtem biciklizni. Nagyszerű lehetőségek vannak a szépen kiépített kerékpárutakon, de jó elmenni a Budapest kör-

nyéki hegyekbe és erdőkbe is. A testedzés stimulálja az agyat is. De a legfőbb: maga Budapest és Magyarország eleve feltölti az embert energiával! Jó ennek a csodás város és ország lakosának lenni, még ha csak egy pár évre is.

Aigner Ivan

– For some reason, which is difficult to understand, we have failed to integrate Russia in our cooperation system, in spite of all the good intentions and efforts. We failed to find a common language with Russia. I think we should have been much clearer and outspoken with regard to the immense contribution by the Soviet peoples in the defeat of Nazism, as one example. And we have failed to properly explain NATO and EU enlargement and neighborhood policies. To me as a Norwegian, it is evident that NATO is not a military “block”, but a European cohesion instrument of the first order. WW II gave us the insight to finally reject the principle of balance of power or spheres of influence etc. I think it would be catastrophic for Europe to again accept the dominance of the strong over the small. Russian policies with regard to Ukraine is a tragedy in itself, but we must not allow such muscle policy to again become a European norm. I see no alternative than to be alert, militarily strong, and prepared, but at the same time reach out to Russia and hope for their return to the common European cooperative framework.

■ In the summer heat, it seems to be a good idea to take a trip up north. What about Norway?

– Norway is fantastic, it is accessible, with great nature and culture! Summer always brings a lot of tourists to the fjords in the west and to the midnight sun in the north. In the dark season tourists flock to Northern Norway to spot the aurora borealis, the northern lights. Norway is not only a European country, but also an Atlantic and Arctic country. Tourists don't go to Norway in search of good weather, but for an experience which can be found few other places. Tourism is also helped a lot these days by a strong euro and dollar.

■ How do you charge your inner batteries?

– By doing something completely different than office work, the everyday diplomatic meetings etc. For instance, I like to chop wood, make a fire, or go skiing or jogging. Here in Budapest, I have taken up bicycling. There are fantastic opportunities, both along the prepared bike lanes, but also in the hills and forests surrounding Budapest. Physical exercise stimulates the brain. But most of all: Budapest and Hungary are by themselves splendid battery chargers! It is nice to be an inhabitant of this great city and country, even if only for a few years.